

ĐIRONSKI MANIFEST O JEZIČKIM PRAVIMA

Međunarodni PEN okuplja pisce iz sveta. Pre petnaest godina, Penov Komitet za prevode i jezička prava objavio je u Barseloni Univerzalnu deklaraciju o jezičkim pravima. Danas, isti Komitet, okupivši se u Đironi, izgovara Manifest deset temeljnih principa Univerzalne deklaracije.

1. Jezička višestrukost je nasleđe čovečanstva, nasleđe koje mora biti cenjeno i zaštićeno.
2. Poštovanje prema svim jezicima i kulturama je fundamentalno u procesu uspostavljanja i održavanja dijaloga i mira u svetu.
3. Svaka osoba uči da govori u okviru jedne zajednice koja mu daje život, jezik, kulturu i identitet.
4. Različiti jezici i govori nisu samo instrumenti komunikacije; takođe su sredstvo sazrevanja ljudi i konstruisanja kultura.
5. Svaka jezička zajednica ima pravo da njen jezik bude korišten kao zvaničan na njenoj teritoriji.
6. Obrazovni sistem mora doprineti prestižu jezika koji koristi jezička zajednica dotične teritorije.
7. Poželjno je da najveći mogući broj građana zna više jezika jer to doprinosi empatiji i intelektualnoj otvorenosti, kao i dubljem poznavanju sopstvenog jezika.
8. Prevođenje tekstova– naročito velikih tekstova različitih kultura– predstavlja veoma značajan element u nužnom procesu većeg međuljudskog poznavanja i međusobnog poštivanja.
9. Masmediji su privilegovani zvučnici širenja jezičke višestrukosti i učvršćivanja njenog prestiža kompetencijom i ozbiljnošću.
10. Pravo na korištenje i zaštitu sopstvenog jezika mora biti prepoznato od strane Ujedinjenih Nacija kao jedno od osnovnih ljudskih prava.